

Adviesraad Sociaal Domein Nissewaard

Notulen online *extra* vergadering ASD 3 dec. 2020

E-mail: db@asd-nissewaard.nl

Website: <https://www.asd-nissewaard.nl>

Aanwezig: Dini Valkenburg, Gré Wiechmann, Nico Jaspers, Lenie Man in 't Veld, Jenny Jhagru, Anne Marie Koopman – van Kouwen, Jacques Mestrom, Gerard Willems, Peter Reniers, Elly Janki en ambtelijk secretaris Lennard Goudriaan.

Afwezig met kennisgeving: Teus Mourik, Leen van Winkelhof, Klaas Cats, Betty de Groot -Disco en Fiet Praag.

Afwezig zonder kennisgeving: René Vermeulen

Onderwerp:

- **Totta Data Labs**

1. Opening vergadering

Anne Marie opent de vergadering en heet alle aanwezige welkom en legt uit dat de vergadering vandaag zal worden bijgewoond door Jason Schippers die ons zal vertellen over Totta Data Labs, dit naar aanleiding van berichten uit de pers en vragen vanuit de ASD.

2. Presentatie Totta Labs

Jason bedankt de voorzitter voor de introductie en begint met te vertellen dat de gemeenten Brielle en Nissewaard van mening zijn dat het inzetten van Totta Data Labs software (Totta) voor het opsporen van fraude in de bijstand rechtmatig is, maar dat er altijd gekeken moet worden of er ruimte is voor verbetering. Daarom heeft de gemeente aan TNO gevraagd om onderzoek te doen naar het gebruik van Totta. Dit onderzoek zal in 2021 plaatsvinden. De bedoeling van het onderzoek is vooral ook bedoeld om de onrust over het gebruik van Totta weg te nemen. Dit ook naar aanleiding van vragen vanuit de gemeenteraad, verschillende berichten in de pers en signalen van de FNV die kritisch zijn over het gebruik van Totta.

Elly vraagt waarom er voor de tweede keer een onderzoek naar Totta moet komen omdat er 3 jaar geleden ook al onderzoek naar gedaan is.

Jason antwoordt dat wanneer de gemeente gebruik gaat maken van een nieuw systeem er altijd gekeken moet worden hoe het systeem werkt en hoe het juridisch zit. Het nieuwe TNO onderzoek is meer een evaluatie om te kijken of er punten zijn die voor verbetering vatbaar zijn. Verder merkt Jason op dat Totta 1 van 150 applicaties is die de gemeente gebruikt, en dat de gemeente van mening is dat het niet verstandig is dat de gemeente zelf deze software applicaties bouwt, maar dat dit wordt uitbesteed aan bedrijven die daarin gespecialiseerd zijn. Totta wordt gebouwd in samenwerking met Stimulanz. Stimulanz is een gerenommeerd adviesorgaan voor heel veel overheden. Vanwege de complexiteit wil de gemeente zekerheid over de software en vandaar ook het nieuwe TNO onderzoek. Ook de Landelijke Cliëntenraad, de VNG en enkele deelnemende universiteiten hebben naar Totta gekeken, en goed bevonden. Aan en opmerkingen worden uiteraard bekeken en verbeteringen worden ingevoerd waar mogelijk. Zo werd er bijvoorbeeld gezegd dat er op het gebied van voorlichting ruimte is voor verbetering. Ook zijn er grafieken gepubliceerd en is de technische documentatie voor iedereen toegankelijk. Ook is er een PIA (Privacy Impact Analysis) gedaan en deze is ook gepubliceerd. Ook is er een blog gepubliceerd door een functionaris gegevensbescherming. Ook op de AVG pagina van de gemeente Nissewaard:

https://www.nissewaard.nl/contact/contact_to/de-avg-in-nissewaard.htm

staan alle documenten over de applicatie van Totta. Totta is de meest uitgebreid beschreven applicatie die de gemeente gebruikt. Ondanks dit alles komen er nog steeds van verschillende kanten vragen, en daarom is besloten om door het gerenommeerde instituut TNO hier nog eens goed naar te laten kijken.

Elly vraagt waar dit uit betaald wordt.

Jason antwoordt dat de Totta applicatie zichzelf terugverdient, in eerste plaats omdat uitkeringsgerechtigden niet meer periodiek persoonlijk naar de gemeente hoeven te komen voor hercontrole, ten tweede omdat de applicatie heeft geleid tot betere opsporing van fraude, en ten derde omdat er minder mensen nodig zijn voor hercontrole en fraude opsporing.

Elly vraagt hoe het zit met de kritiek van de FNV op Totta labs, en of hier niet eerst goed naar gekeken had moeten worden en of er geen grote kosten komen als de gemeente voor de rechter wordt gedaagd.

Jason zegt hierop dat als de gemeente weer terug zou moeten naar de oude werkwijze dat dit dan grote problemen zou geven op het gebied van personeelstekorten, en nu er corona is, is dit helemaal niet mogelijk op dit moment. Verder zou de werkdruk enorm toenemen en verwacht wordt dat het aantal klachten dan veel groter zou zijn als de klachten die er nu zijn over Totta. De privacy impact van de oude manier van werken is ook veel groter dan de impact met het gebruik van de Totta software. De FNV legt de lat van het gebruik van de Totta applicatie gelijk aan het gebruik van de SyRI software die verboden is door de rechter, maar Totta is een totaal ander systeem wat niet vergelijkbaar is met SyRI. De gemeente heeft het volste vertrouwen in Totta, en heeft ook vertrouwen in de uitkomsten van het toekomstige TNO onderzoek. Als er uit het TNO onderzoek nog dingen naar voren komen die voor verbetering vatbaar zijn zal daar zeker naar gekeken worden.

Elly vraagt of de ASD informatie kan krijgen over de hoeveel fraudeurs die er door het systeem worden gevonden.

Jason zegt dat fraudeurs niet alleen door de Totta applicatie worden gevonden maar dat de gemeente ook op andere manieren fraude opspoot. Totta moet meer gezien worden als een aanvullend instrument. Het afgelopen jaar is er al meer dan een miljoen euro aan fraude opgespoord. Het is ook zo dat de gemeente fraude wil opsporen, maar de gemeente is wettelijk verplicht fraude op te sporen.

Jenny vraagt hoe de toetsing gebeurt van de informatie die door Totta wordt aangeleverd.

Jason zegt dat dit door sociale rechercheurs gebeurt en in sommige gevallen nemen ook klantmanagers deel aan het onderzoek.

Jenny vraagt of er inzage gekregen kan worden in de procedures waarmee fraude wordt opgespoord.

Jason antwoordt hierop dat dit niet kan omdat de fraudeurs dan ook aan die informatie kunnen komen waardoor frauderen een stuk makkelijker wordt. Alle openbare informatie is te vinden op de eerder genoemde AVG webpagina van de gemeente Nissewaard.

Jenny vraagt als iemand door het systeem gekenmerkt wordt als fraudeur of de uitkering dan meteen wordt stopgezet.

Jason zegt dat dit niet het geval is en dat er altijd eerst nader administratief onderzoek wordt gedaan. Jason vertelt verder dat het TNO onderzoek in januari 2021 zal starten en zal ongeveer 4 maanden gaan duren, en verwacht wordt dat er in april over het onderzoek zal worden gepubliceerd.

3. Sluiting Vergadering

Aangezien er geen verdere vragen meer zijn voor Jason bedankt **Anne Marie** Jason voor zijn goede uitleg en vraagt aan Jason dat als er nog vragen zijn deze dan via de ambtelijk secretaris Lennard aan hem kunnen worden doorgegeven. **Jason** antwoordt hierop bevestigend. **Anne Marie** sluit de vergadering.